

Francia miniszter hazánkban

Bondor József építésügyi és városfejlesztési miniszter meghívására négynapos hivatalos látogatásra csütörtökön délután Budapestre érkezett André Bettencourt, a Francia Köztársaság terv és telepítésügyi minisztere.

A francia minisztert és kíséretét a Férihegyi repülőtérre Bondor József építésügyi és városfejlesztési miniszter fogadta. Ott volt a Külügyminisztérium, valamint a építésügyi és városfejlesztési minisztérium több vezető munkatársa is.

A repülőtérre André Bettencourt elmondta: „Most járok első alkalommal Magyarországon. Mindenekelőtt azért látogattam Budapestre, hogy véleménycsere folytassak a két országot közösen érdeklő kérdésekről”

A vízért és a víz ellen folytatott küzdelem

Mérleg a vízgazdálkodásról

Az Országos Vízügyi Hivatal központjában csütörtökön Dégen Imre államtitkár, az OVH elnöke az ország felszabadulásának közeledő jubileuma alkalmából sajtótájékoztatót tartott a magyar vízgazdálkodás negyedszázados fejlődéséről.

A vízért és a víz ellen folytatott küzdelemben 25 év alatt mintegy 45 millió köbméter földdel erősítették az árvédelmi vonalakat vagy új töltéseket építettek. A védekezés korszerű műszaki felszereltsége és szervezete lehetővé teszi, hogy a közepes árvizektől megvédjék az országot és most már növekvő eséllyel veszik fel a küzdelmet a rendkívüli áradások ellen is. A kanyargó, elfajult folyómedrek kiigazí-

tásával a részben vagy egészében szabályozott folyószakaszok hossza mintegy 60 százalékkal, a rendezett partmedrek hossza pedig a korábbiak négyszeresére növekedett.

A felszabadulás előtt csupán néhány város belterületeinek lakói kaptak ivóvizet vízvezetési hálózatról. Az idén — év végére — már valamennyi városban és mintegy 850 községben közműves vízszolgáltatásban részesül a lakosság. Az utóbbi két és fél évtized alatt a vízművek ivóvíztermelő kapacitása megnégyszereződött. Új vízművek építésének eredményeként a felszabadulás óta az ország lakosságának egyharmada jutott egészséges, vezetékes ivóvízhez. Jelenleg az ország la-

kosságának 55 százaléka részesül ivóvíz-szolgáltatásban.

A felszabadulás előtt a mezőgazdasági területek mindössze két ezrelékét öntözték. 1960-ban már tízszer annyit, 250 000 holdat láttak el vízzel, ez év végére pedig előreláthatólag meghaladja a 780 000 holdat — a mezőgazdaságilag művelt terület 6 százalékát — az ország öntözésre berendezett területe. A belvizek levezetésére az utóbbi 25 évben megkészezték a belvízsatorna hálózatot, csaknem két és félszeresére növelték a belvíz-levezető szivattyúk kapacitását. Ennek tulajdonítható, hogy a belvízzel borított területek víztelenítésének átlagos ideje a felszabadulás előtti 30-ról 18—20 napra csökkent.

A vízgazdálkodás fejlesztése 1947-től több mint 47 milliárd forintot költöttek, így a vízgazdálkodás anyagi-műszaki alapjai megkészezték. Ennek eredményeként elmondható, hogy ma már a világszínvonalnak megfelelő vagy ahhoz közel álló módszerekkel dolgozik a magyar vízgazdálkodás. A további fejlődést megalapozó távlati vízgazdálkodási tervet az idén terjesztik a kormány elé. Többek között azt javasolják, hogy 1980-ig a lakosságnak a jelenlegi 55 helyett 85 százaléka, részesülhessen vízvezetékes ivóvízellátásban.

*

Az Országos Vízügyi Hivatal központjában csütörtök délelőtt Breinich Miklós, az OVH elnökhelyettese megnyitotta a magyar vízgazdálkodás jubileumi kiállítását, amelyen 31 tábl mutatja be fényképekkel és grafikonokkal a vízellátás, a csatornázás, az ár- és belvízvédelem, a vízkészlet-gazdálkodás két és fél évtizedes fejlődését.

A kiállítást március végéig lehet megtekinteni — vasárnap kivételével — naponta reggel 9 órától délután 4 óráig, szombaton délután 1 óráig az OVH központ első emeleti üvegtermében.

Műanyag házak

Szovjet szakemberek új típusú, előre gyártott elemekből készült műanyag házakat konstruáltak. Az új házak védelmet nyújtanak a mostoha északi-sarki körülmények között is. A falakba építették be a fűtőrendszert.

Egy regény ára

Nemrégiben megállított egy ismerősöm az utcán és felháborodva emelte fel a kezében levő vaskos könyvet. — Nézze — mondta indulatosan —, hát lehet ez? 210 forintot kérni egy könyvét? Szocialista országban, amelynek egyik legfontosabb feladata a kultúra terjesztése? Ismerősömnél Zilahy Lajos A Dukay család című regénye volt. A háromkötetes könyvet valóban 210 forintért árulta a kereskedelem. Akivel csak beszélgettem a könyvről, majdnem mind sokallta az árat. Nem értették, hogyan adhat szocialista állam, szocialista kereskedelem ilyen drágán könyvet?

Tényleg, hogyan adhat? Hiszen ha a kulturális szolgáltatások nem is ingyenesek nálunk — színházért, mozi-jegyért fizetni kell —, nem túlságosan drágák. Aki megpróbált már színházba, mondjuk, Bécsben, Londonban, vagy Párizsban, jegyet venni, annak nem kell magyarázni, hogy nálunk csakugyan olcsó a színház és a mozi. Hogyan van akkor viszont, hogy néha egy-egy produktum — mint most például Zilahy könyve — ilyen szokatlanul drága? Hogyan kell akkor azt érteni, hogy a szocialista állam feladata a kultúra terjesztése?

Az állam ezt a feladatot csakugyan vállalja. Talán nem mindenki tudja, hogy a színházjegyeket azért tudjuk olcsón adni, mert az állam bizonyos összegeket minden jegy után fizet a színházaknak — a néző helyett. De az állam azért nem fizet mindent és mindenért. Hogy miért fizet többet, miért kevesebbet, nem véletlen. Elvek, méghozzá határozott, világos elvek szabályozzák.

Ismeretes, hogy háromféle érdek hat nálunk, az úgynevezett népi érdek, aztán a csoportérdek és végül az egyéni érdek. A kulturális szolgáltatások árait úgy szabályozzák, hogy ami közel áll az össznépi, állami érdekhez, arra az állam érthetően jóval többet áldoz, mint azokra a szolgáltatásokra, amelyek ettől távol állva, a magánérdekhez állnak közel.

Példákkal talán mindez világosabb. A kulturális élet ágai közül — ez könnyen belátható — az össznépi érdekhez legközelebb az iskolai oktatás esik. Nyilvánvaló, hogy az államnak nem mindegy, milyen fokon és hányan tanulnak. Az iskolai oktatás ezért ingyenes, ezért beszélhetünk arról, hogy ezen a területen nem érvényesülhetnek az úgynevezett közgazdasági szabályok, a piac törvényei. Persze nyilvánvaló, hogy még ilyen tekintetben is vannak tennivalók. Elképzeltető például, hogy egyszer majd a tankönyvekért és a taneszközökért se kell pénzt adni. Természetesen nem független ez az ügy sem a népgazdaság teherbíró képességétől. De azért az ennek ellenére vitathatatlan, hogy az oktatás nálunk ingyenes.

Nem egészen ugyanez a helyzet, ha csoportérdekről van szó. Múltános, hogy ilyen esetekben a csoport, illetőleg az egyén is részt vállaljon a vállalkozás anyagi terheiből, az államé mellett, amely ha nem is teljes, még ebben a formában is érvényesül.

Nem támogat viszont az állam anyagilag olyan kulturális produktumokat és vállalkozásokat, amelyeknek esetében csak magánérdekről lehet szó. Nem szorul bizonyításra például, hogy az említett könyv előadásához állami érdek, sőt még csoportérdek sem fűződik. Múltános hát, hogy ha valaki el akarja a könyvet olvasni, fizesse meg az árat. Természetes nemcsak ennek a könyvnek, hanem más ilyen könyveknek és más ilyen produktumoknak is. A színházi nézők például több esetben tapasztalhatták már, hogy bizonyos előadások jegyei drágábbak, mint a többieké. Az elmúlt esztendőben Szegeden is volt erre példa. A magyarázat ezekben az elgondolásokban és ebben a gyakorlatban keresendő.

Valószínű, hogy kulturális életünkben ezek a tendenciák a jövőben még tovább erősödnek. Az állam lehetővé teszi a közönség számára a választást. De anyagi terheket csak akkor vállal magára, ha a szocialista eszmék terjesztésének valamiféle érdeke fűződik hozzá. Ha nem, akkor az olvasónak, színházlátogatónak, mozinézőnek kell vállalnia ezeket a terheket.

Igazságos, méltányos elv és gyakorlat ez. Ne feledjük, a szocialista állam feladata a szocialista kultúra terjesztése. Tudnunk kell, hogy nem minden tartozik még ehhez, amivel nálunk a kulturális életben találkozhatunk. Ökrös László

Napirenden a kisipari szövetkezetek munkája

Elfogadták a KISZÖV új alapszabályát

A megyei szövetkezeti mozgalom jelentős eseményére került sor tegnap Szegeden. A Csongrád megyei Kisipari Szövetkezetek Szövetségének kibővített választmánya a Tisza Szálló tükörtermében ülést tartott, amelyen értékelték a ktsz-ek tavalyi munkáját, s elfogadták a területi szövetség új alapszabályát.

Az eseményen megjelent dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, dr. Paczuk István, a Csongrád megyei tanács vb elnökhelyettese és Zombori János, a Szeged m. j. városi tanács ipari osztályának vezetője is. A Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetségét Ferenczi Tibor, az OKISZ elnökhelyettese képviselte.

A résztvevőket Árva Ferenc, a választmány tagja, az ülés elnöke köszöntötte. Megemlékezett hazánk felszabadulásának 25. évfordulójáról, s méltatta a Lenin-cenotáfium jelentőségét. Kiemelte, hogy ezeket az ünnepeket jubileumi versennyel közzöntik a ktsz-ek dolgozói is. Ezután Horváth Sándor, a Csongrád megyei KISZÖV elnöke számolt be a kisipari szövetkezetek múlt évi gazdasági tevékenységéről. Az adatok a ktsz-ek összességében a gazdasági színvonal csökkenését mutatják, s ilyen értelemben figyelemzavaró az idei évre. A szövetkezetek nyeresége 1,3 százalékkal lett kevesebb. A termelési költség csökkent. Az előző évihez képest csak 32 szövetkezetnél növekedett a termelési költség, 22-nél — közöttük legsúlyosabban a Szegedi Vas- és Fémipari, a Szegedi Nívó és a Szegedi Szerszámművek Ktsz-ben — visszaesett. Ebben nagy szerepe volt a létszámgazdálkodás hibáinak, az ebből adódó fegyelmetlenségnek, „kapun belüli munkanélküliségnek”. Az, hogy a szövetkezeteknél jelentősen nőtt a munkaerő-forgalom — 4320 fő cserélődött — szintén negatív jelenség. A szövetkezetek egy része még nem tud kellően élni önállóságával, a vezetés nem áll feladata magaslátán.

Exporttermelésüket több mint 30 millió forinttal növelték tavalyi megyénk szövetkezetei, jelentősen értékcsökkent termékek aránya. A hazai kereskedelemnek, a lakosságnak azonban korántsem nyújtották azt, amire, mint rugalmas, ki-



A KISZÖV választmányi ülése résztvevőinek egy csoportja

sebb szervezetek képesek lehetnek.

Horváth Sándor tájékoztatta az ülés résztvevőit a KISZÖV vezetőségének munkájáról. Szólt arról, hogy idén már a tanácsok látják el a szövetkezetek állami felügyeletét, ugyanakkor az illetékes minisztériumok is orientálják őket. Üdvözölte az ORKISZ-hoz tartozó szegedi Április 4. Cipész- és Papucskészítő, illetve a Szegedi Szabó Szövetkezetet, abból az alkalomból, hogy ezek a közösségek is tagjai kívánnak lenni a területi szövetségnek.

Végezetül összefoglalta a legfőbb feladatokat: a szövetkezetek segítsék a lakosság jobb ellátását, a fogyasztási cikkek nagyobb választékát állítsák elő. A lakásépítés, de a lakáskarban tartó részlegek fejlesztését is szorgalmazni kell. A szolgáltató szövetkezetek a javítás, karbantartás színvonalát emeljék az igények szintjére.

Ezután Fekete László, a KISZÖV vezetőségének tagja, az alapszabály-előkészítő bizottság elnöke ismertette, hogy — az OKISZ által jóváhagyott mintát figyelembe véve — miként készült el az alapszabály tervezete. Részletes szabályozást tartalmaz. Összefoglalja a területi szövetség érdekvédelmi, mozgalmi, társadalmi feladatait, s azokat a szolgáltatásokat, melyeket a ktsz-eknek nyújt.

A vitában számosan mondtak el véleményüket, elképzeléseiket, a vezetőség be-

számolójával, s a tervezettel kapcsolatban. Felszólalt és a teendőkre tanácsokat adott dr. Komócsin Mihály. Mint mondták, Csongrád megye első közt van a szövetkezeti ipar részarányát tekintve, az egykori kis műhelyek most fejlődnek át vállalatsszerű gazdasági egységekké. De épp a gazdaság színvonalával van baj. A jövő érdekében többet kell gondolni és áldozni a műszaki fejlesztésre, a szakmunkásképzésre, a törzsgárda megbecsülésére. Részletesen szólt az exportkérdéseiről is. A szövetkezeti vezetés apparátusa is erősítésre szorul, az igazi vállalati gazdasághoz képzett vezetői gárda kell, s az elnökök nem veszhetnek el apró-cseprő ügyeskedésében. Külön felhívta a figyelmet: mindehhez igényeljük fokozottabban a pártszervezetek segítségét.

Dr. Paczuk István a Csongrád megyei tanács nevében, Ferenczi Tibor az OKISZ képviselőjében szólalt fel. Az OKISZ elnökhelyettese hangsúlyozta a belső ellenőrzés fontosságát, s azt, hogy a demokratizmusnak át kell hatni a területi szövetséget és a ktsz-ek munkáját egyaránt.

Végezetül a választmányi ülés résztvevői elfogadták a Kisipari Szövetkezetek Csongrád megyei Szövetségének alapszabályát. Az alapszabályt a megyei tanács végrehajtó bizottsága elé terjesztik jóváhagyásra. Az ülés Árva Ferenc zárszavával ért véget.

Megnyílt az országos diákköri konferencia

A forradalmi ifjúsági napok keretében csütörtökön megkezdődött a tudományos diákkörök IX. országos konferenciájának budapesti tanácskozásszerűsége. A műszaki szekció a Budapesti Műszaki Egyetemen tartja tudományos tanácskozását, amelyen 16 hazai egyetem és főiskola több száz hallgatója vesz részt, s kilenc külföldi egyetem képviselteti magát.

Dr. Perényi Imre tanszékvezető egyetemi tanár, rektor üdvözölte a megjelenteket. Dr. Kovács Istvánnak, a kohó- és gépipari miniszter első helyettesének bevezető előadása után Ribánszky Róbert, a KISZ KB titkára a tudományos diákkörök mozgalmi, politikai, társadalmi jelentőségét emelte ki előadásában. Felszólalt az ünnepi megnyitón a leningrádi műszaki főiskola, valamint a helsinki műszaki egyetem küldötte is.

A jövő műszaki szakemberei a háromnapos tudományos tanácskozáson a beérkezett 400 dolgozat közül 126-ot vitatnak meg nyolc szekcióban.

A IX. országos felszabadulási tudományos diákköri konferencia állami és jogtudományi szekciójának az Eötvös Loránd Tudományegyetem a színhelye. A jogszakkörök tudományos fórumán 43 pályamunkát vitatnak meg öt szekcióban. A munkák zöme fontos jogelméleti és joggyakorlati kérdéseket dolgoz fel az élet különböző területeiről.

A jövő jogászainak e fontos tudományos tanácskozásán részt vesznek a zágábrai, a pozsonyi és a helsinki egyetemek jogi karainak ifjúsági képviselői is.

Felelőtlen szállítás

A megyei népi ellenőrzési bizottság egyik jelentése szerint nagyfokú gondatlanság következtében egyes gazdaságok hízósértés-állományának megjavítására külföldről rendelt malacok és süldők egy része utazás közben, vagy az utazás következményeként később elhullott.

Említi a jelentés, hogy a felgyői állami gazdaság részére december 25-én Csongrádra érkezett szállítmányból 47 pusztult el útközben. A vizsgálat megállapította, hogy a december 18-án elindított vagonokban etetésnek és itatásnak nyomát sem találták, a jószágok éppen egy hétig étlen-szomjan utaztak. Kísérő egyik szállítmánnyal sem érkezett.

A megyei NEB felelősségrevonást kezdeményezett a mulasztókkal szemben.